Барыы дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП Өлөҥүөк оройуонунааҕы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын оройуоннааҕы Советын органа

Тахсара 8-с сыла.

№ 79 (743)
АЛТЫННЬЫ
6
күнэ
1961 сыл
БЭЭТИНСЭ

Сыаната 1 харчы.

ПРОПАГАНДИСТАРГА СЕМИНАР

Аны аҕыйах хонугунан политическай үөрэх куруһуоктарын занятиелара саҕаланыахтара. Саҥа үөрэх дьылыгар бэлэмнэнэн куруһуоктар тэриллэн, истээччиларэ сүүмэрдэнэн, чуолкайданан эрэр.

Соторутааҕыта ССКП райкомун политическайсырдатар кабинетыгар пропагандистар биир күннээх семинардара буолан ааста Семинарга оройуон киинин уонна совхоз Харыйалаахтааҕы отделениетын куруһуоктарын пропагандистара сырыттылар. Семинар былаанын быһыытынан хас да лекциялар аҕылыннылар.

Серпуховчаннар бачыымнарыгар—киэҥ суолу

Бастаан иһээччилэр тыа хаһаайыстыбатын үлэтин көрдөрүүлээхтик тэрийэн, үлэ үрдүк оҥорон таһаарыытын ситиһэргэ суолу ыйан биэрэр маяктар буолаллар диэн ССКП КК тохсунньутаааҕы Пленумугар Н. С. Хрущев эппитэ. Билигин хас биирдии үлэһит соруга, үтүө бэҕата бастыҥнарга — маяктарга тэҥнэһии буолар. Бу Н. С. Хрущев туруорбут соругун олоххо киллэрэр иһин Московскай уобалас Серпуховскай оройуонун тыа хаһаайыстыбатын бастыҥнара „Новатор бүгүн ситиспит кирбиитэ—сарсын бүтүн коллектив кирбиитэ“ диэн лозуннаах үтүө бачыымы көтөхпүттэрэ.

Бу патриотическай хамсаһын суолтата күнтэн күн ахсын өссө улаатан иһэр. Бастыҥ киһи, новатор ситиспиг ситиһиитин маасса достояниета оҥордоххо эрэ сэттэ сыллаах былааны уонна ССКП саҥа Программатынан туруоруллубут улуу соруктары кыайыылаахтык толороохпут.

Биһиги оройуоммутугар үлэ араас салааларыгар үчүгэй үлэлээх, бастаан иһээччилэр бааллар. Таба ситиитигэр: М. К. Николаев, П.А. Павлов, Х. И. Матвеев, түүлээх булдугар: Кучаров В.И., Семенов В.С., Софронов В. С., кырса иитиитигэр Винокурова М.А., тутууга Николаев Х.М. і о.д.а. курдуктар үлэҕэ үрдүк холобуру көрдөрөр, дьиҥнээх маяктарынан буолаллар. Ол гынан баран, хомойуох иһин, биһиги оройуоммутугар серпуховчаннар кэрэ бачыымнара киэҥ өйөбүлү өссө да ыла илик. Бу кэрэ бачыымы коллективтар, фермалар мунньахтарыгар дьүүллэһии дьиҥнээхтик тэриллэ илик.

Бастаан иһээччилэр ситиспит ситиһиилэрин оройуон рабочайдарын, колхозтаахтарын барыларын достояниета буоларынкурдук үлэни туһааннаан ыытыы бары маҥнайгы сүһүөх партийнай, комсомольскай, профсоюзнай тэрилтэлэр ытык эбээһинэстэрэ буолар. Ол иннитэн серпуховчаннар бачыымнарын ис хоһоонун сиһилии үөрэтэн баран маннык куоталаһыыны тэрийиэххэ. Маныаха биирдии рабочай, колхозтаах кирбиитин, ким кими кытта куоталаһарын, ким кими кытта шефтэһэрин чуолаан быһаарыллара наада. Серпуховчаннар этэллэрин курдук бастаан иһээччилэр хаалан иһэр табаарыстарын шефтэһэн бэйэлэрин курдук бастыҥ үлэһит буолалларыгар көмөлөһөллөрүн тэрийиллиэхтээх.

Бу бачыымы хампаанньа быһыытынан ыытыллыа суохтаах, дьону үлэҕэ коммунистическай сыһыаннаһыыга иитэр утумнаах үлэ быһыытынан ыытыллыахтаах.

Серпуховчаннар бачыымнарыгар—киэҥ суолу.

Үлэ киһитэ

Комсомолка Елена Николаева таптыыр идэтинэн—ыанньыксытынан үлэлээбитэ үс сыл буолла. Үлэлээбитин тухары чиэһинэйдик үлэлиир ыанньыксытынан аҕыллар.

Эдэр ыанньыксыт Еля ааспыт сылга хоту сир кытаанах усулуобуйатыгар 1016 кг үүтү хас биирдии ынаҕыттан ыан ылары ситиспитэ. Ити ситиһиитин уонна общественнай үлэҕэ актыыбынайдык кыттарын иһин Саха АССР Верховнай Советын Президиумун Бочуотунай грамотатынан наҕараадаламмыта.

ССКП XXII съеһэ ыҥырыллар буолбутунан Еля хас биирдии ынаҕыттан быйыл 1100 кг үүтү ыырга эбэһээтэлистибэ ылыммыта. Ити ылыммыт эбэһээтэлистибэтин толороргo соруктанан үлэлиир.

Үлэ киһитэ, сэмэй үтүө табаарыс быһыытынан оройуон комсомолецтарын, ыччаттарын ортотугар ытыктабылынан туһанар.

С. Иванов.

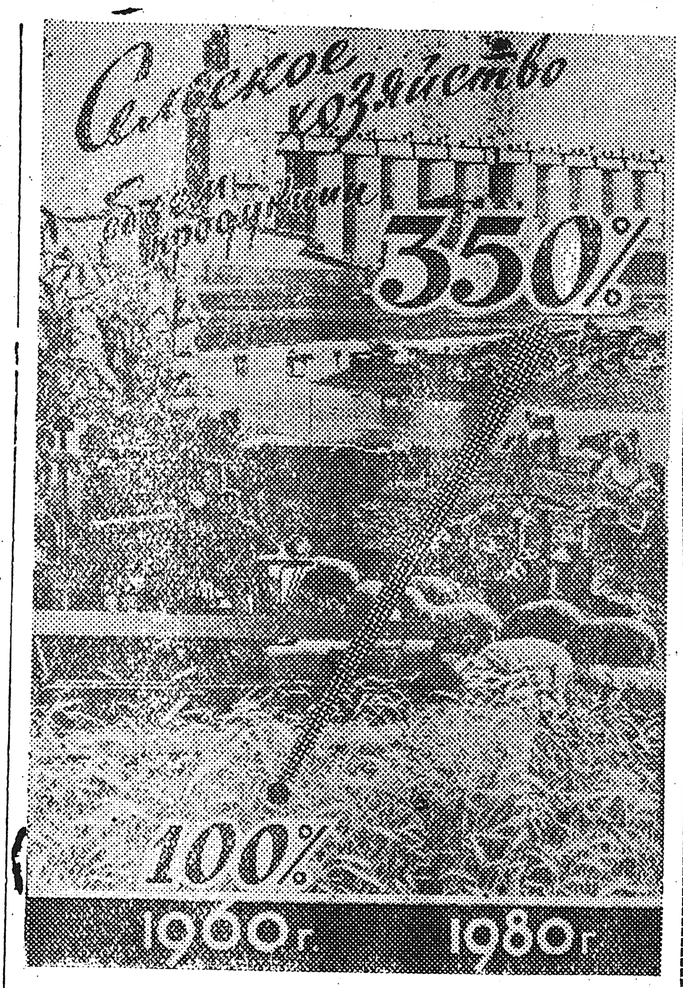

Нэһилиэнньэ бүтүннүүтэ уонна норуот хаһаайыстыбата тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйаларыгар наадыйыыларын толору хааччыйар туһугар **тыа хаһаайыстыбатын бородуукталарын уопсай кэмэйин** 10 сыл устатыгар икки аҥар төгүл кэриҥэ, оттон 20 сыл устата—үс аҥар төгүл улаатыннарар сорук туруоруллар.

(ССКП Программатын бырайыагыттан).

С. Андреев фотомонтаһа.
ССТА фотохрониката.

Партия съеһин көрсө

Коммунистическай үлэ биригээдэтин аатын ылар иһин охсуһар типография рабочайдара производственнай былааны толорууга ылыммыт эбэһээтэлистибэлэрин 9 ыйдааҕы түмүгүнэн 107 бырыһыан аһара толордулар. Оттон сакаас сыллааҕы былаанын 120 бырыһыан толороргo эбэһээтэлистибэ 144, 3 бырыһыан туолла.

Рабочайдар—ыстаарсай наборщик Тимофеева А. И., наборщик Семенова Х. А., печатник Иванова М. М. үчүгэйдик үлэлииллэр. Сыллааҕы былааны толорууга үрдэтиллибит эбэһээтэлистибэни толороргo соруктанан өссө ситиһиилээхтик үлэлиргэ кыһаналлар.

Тоҕус ыйдааҕы сорудахтарын, эбэһээтэлистибэлэрин аһара толоруулара буолаары турар ССКП XXII съеһигэр производственнай бэлэхтэринэн буолар.

„Сардаҥа“ корр.

ССКП XXII съеһин көрсө

Нэһилиэнньэ олоҕун-дьаһаҕын тупсарар иһин

Коммунистическай партия уонна Советскай правительство хас күн ахсын олох-дьаһах тупсарын иһин, дьон материальнайдуховнай көрдөбүллэрин толору хааччыйар туһугар туох кыалларын барытын олоххо киллэрэллэр.

ССКП саҥа Программатын бырайыагар ыйыллыбыт, норуот материальнай олоҕун уйгутун өрө көтөҕөр туһунан баараҕай соруктары коммунальнай хонтуора үлэһиттэрэ өрө көтөҕүллүүлээхтик көрүстүлэр.

Кэнники сылларга биһиги оройуоммутугар аҥардас оройуон киинигэр уонунан аҕыллар саҥа дьиэлэр тутулуннулар. Аҥардас быйыл коммунальнай хонтуора икки олорор дьиэни тутан, государственнай комиссияҕа туттаран, туһаҕа киллэрдэ.

Партия XXII съеһин чиэһигэр социалистическай куоталаһыыга киирсэн, биһиги тутааччылар-быт, рабочайдарбыт үрдүк таһаарыылаахтык үлэлииллэр, сорудахтарын куруутун аһара толороллор. 1961 сыллааҕы былаан уонна эбэһээтэлистибэ сүрүн көрдөрүүлэрэ 9 ыйдааҕы түмүгүнэн аһара толорулунна.

Ааспыт сылга тэҥнээтэххэ капитальнай ремонт, тупсаран тутуу үлэлэрэ биллэрдик тупсарылынна. Ити үлэлэргэ көрүллүбүт үп толору туһанылынна. Аҥардас капитальнай ремоҥҥа 14 тыһыынча, тупсаран тутууга 9,7 тыһыынча солкуобайдаах үлэ ыытылынна. Олорор дьиэлэри таһынан балыыһа, оҕо дьаһылата, аптека, орто оскуола о.д.а. капитальнайдык ремоннаннылар.

Социалистическай куоталаһыы маягынан Никифоров Г. Ф. салайааччылаах тутар уонна ремоннуур биригээдэтэ буолар. Бу биригээдэ бэйэтин сорудаҕын ый ахсын аһара толорор. Г. Алексеев, Е. Никифоров,, А. Данилов, С. Алексеев, П. Никифоров курдук производство бастыҥнара үүнэн таҕыстылар. Кинилэр ыйдааҕы сорудахтарын 140—160 бырыһыан толороллор.

Коммунальнай тэрилтэлэртэн электростанция, баанньык ситиһиилээхтик үлэлииллэр. Кинилэр бэйэлэрин эбэһээтэлистибэлэрин бары көрүҥнэринэн аһара толорон иһэллэр. Электроэнергияны оҥорон таһаарыы 135 бырыһыан, баанньыкка киһини суунарыы былаана 113 бырыһыан туоллулар. Урукку сылларга баанньык сайын үлэлээбэт кэриэтэ этэ, оттон быйыл үлэтин тохтоппокко эрэ капитальнайдык ремоннанна. Электростанцияҕа биир дизель эбии монтажтанан туһаҕа киллэрилиннэ. Станция кыһыны балайда бэлэмнээх көрсөр кыахтанна.

Үлэни сатабыллаахтык тэрийбит гүмүгэр 356 кубометр пиломатериал бэлэмнэннэ, эбэтэр ааспыт сыллааҕар икки төгүл элбэх.

ССКП саҥа Программатын бырайыагар олох-дьаһах наадыйыытын хааччыйар тутуулар элбээн иһиэхтээхтэригэр сорук туруорулларын курдук, аҥардас коммунальнай хонтуора күүһүнэн 1962 сылга столярнай мастарыскыай, прачечнай дьиэ тутуллуохтара. Итини таһынан баанньык реконструкцияланан, локомобилынан ууну ититии уонна паары биэрии систематын оҥоһуллуоҕа.

Нэһилиэнньэни уунан хааччыйарга сырык үөһэ өттүгэр, ууну хаайан тохтотор улахан быһыт тутуллуоҕа. 1962 сылга сарайа суох дьиэлэри барытын сарайдыырга, бөһүөлэги бары уулуссаларын тротуардыырга былааннанар. Кэлэр сылтан ыла туох баар ремонт үлэтэ коммунальнай хонтуоранан ыытыллар буолуоҕа. Онон ремоннуур аналлаах биригээдэлэр тэриллиэхтэрэ.

Ити дьаһаллары олоххо киллэриилэр олох-дьаһах боппуруостарын быһаарыыга биллэрдик сыҕарыйыынан буолуоҕа. Коллектив үлэһиттэрэ коммунальнай хонтуора иннигэр туруоруллар соруктары ситиһиилээхтик толорууга күүстэрин түмэн үлэлиэхтэрэ диэн эрэнэбит.

И. Ефимов,
коммунальнай хонтуора начальника.

Күөх Булунтан күөх оту оттуур иһин

Хас сайын аайы оту оттооһун былаана толоруллубат. Хаар анныттан оттоон хаһаанна диэри сүөһүбүтүн аһатабыт, сайыннары күөххэ үктэннэрэбит?

От үүнэр ходуһалара намыһах буоланнар охсуллан сытар, бугулламмыт эбэтэр сороҕор кэбиһиллибит оту улахан ардах кэнниттэн эбиллибит-кыра да уу кэллэҕинэ, ууга ыытан кэбиһии алдьархайа, айдаана, сүпсүгүрүүтэ буолар. Кумаарга, кырадаайга сиэтэн үлэлээн эрэйдэммит оту ууга ыытан, ытыһы соттон кэбиһэр отчуттарга да охсуулаах.

Уу ылбат, от үүнэр киэҥ ходуһаны булбаккын, онон ынах сүөһүнү иитэр күүмэҕэй, эһэн кэбиһиэххэ сөп диэн төптөрүтүн тардыһар кэпсэтиилэр буолбуттара. Ол эрээри ынах сүөһүнү эһэр сатамматын, ынах сүөһүнү иитэр кыаллара, киниттэн элбэх үүтү ыан ылан оҕолору бороһуок үүтүнэн буолбакка, ыаммытынан үүтүнэн хааччыйары бастыҥ ыанньыксыттар көрдөрөллөр.

Биллэрин курдук, ынах сүөһүнү иитэргэ, кылаабынайа, аһылыгын хааччыйыы буолар. Совхоз 40-ча ынах сүөһүлээх, бу сүөһүнү аһылыгынан толору хааччыйарга болҕомтону ууран, оттуур ходуһаны тупсараргa үлэни ыытар наадалаах.

Урукку, „Победа“ колхоз, Христофоров А. А. председателлээн олордоҕуна, ардахтаах да дьылга Күөх Булуҥҥа от оттоон, аҕыйаҕа суох ынах сүөһүнү үгүс сүпсүгүрүүнү көрсүбэккэ иитэн, олынахтар эстэн хаалбаккалар билиҥнэ диэри төрөөн-уунаан совхоз сүөһүтэ буоллулар.

Ити Күөх Булуҥ, оттуур ходуһабыт кэнники сылларга тупсарыллыбат буолбутунан охсуллар сир бүтүннүү лаҥха, буорсыыс. Бу ходуһа омуннаан эттэххэ, остуол ньуурун курдук киэҥ, 40-ча сүөһүнү кыһалҕата суох сыл кыстатыахха сөп сир. Мэһэйдиир талахтары солоон ходуһаны тупсарар буоллар от охсор, от мунньар массыыналары да үлэлэтиэххэ сөп. Ланхаҥы тыа баһаара барбатын курдук сэрэнэн, бириэмэтигэр өртөөһүнү ыытар буоллар, хайдахтаах курдук үчүгэй от үүнүө этэй! Оччоҕо үлэлиргэ да көхтөөх, чэпчэки буолара саарбаҕа суох. Буордаах лаҥханы охсор ыараханын бары билэбит, онуоха эбии сүөһүгэ сүмэһиннээх аһылык буолбат.

Ходуһаны тупсараргa дьаһаллары ылбакка туран, сайын аайы улахан кэпсэтиинэн, модьуйсуунан тэрилтэлэртэн сулуус-палаахтары—окко үлэлээбэтэх дьону ыытыы буолар уонна туох да тэрээһин, көҕүлээһин үлэ ыытыллыбат. Үчүгэй оҥоһуулаах хотуур, кыраабыл, атырдьах диэни көрбөккүн.

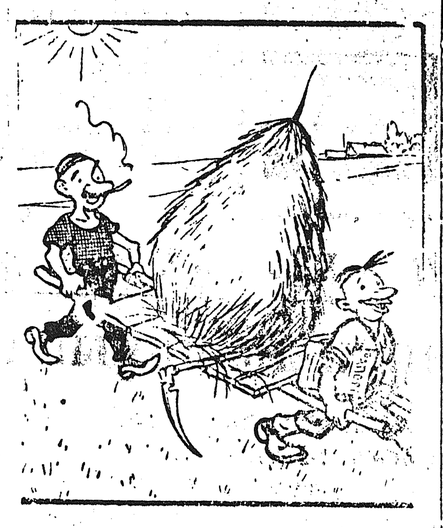

Ити отчуттарбыт сайын устата тарбахха аҕыллар аҕыйах тонна оту оттууллар. Кинилэр сүрэҕэлдьээн, сытан тахсалларыттан от аҕыйахтык оттонор буолбатах. Совхоз салалтата ылымматар даҕаны тэрээһин мөлтөҕүн түмүгэ дииргэ тиийэбит.

Ходуһаны тупсарыы үлэ ыытыллыбат, төһө отчут, төһө хотуур, кыраабыл, атырдьах наада буолара үчүгэйдик былааннаммат. От үлэтин бириэмэтигэр көҕүлүүр дьаһал—үчүгэйдик үлэлээччилэри бириэмийэлээһин эбэтэр Бочуот дуоскатыгар таһаарыы, прогрессивканы олохтооһун суох. Дьэ ити кэнниттэн тэрээһин үлэ мөлтөҕүн мэлдьэһэн, аҥардас уу хоруйан барарыгар сигэниэххэ сөп дуо?

Итинник дьаһаллар ылыллара буоллар отчуттар ардахтан, уу кэлэриттэн тутулуга суох, быыстаан, арыттаан элбэх оту оттуо этилэр. Аҕыйах, кыайар-хотор отчуттар 40-ча сүөһүгэ дэлэй оту оттуохтарын сөп.

Ходуһаны тупсарыыга маннык үлэлэри ыытар наада. Маҥнайгытынан, лаҥханы өртүөххэ, иккиһинэн, уу ылбатын курдук үрдүк быһыты оҥоруохха. Үсүһүнэн сири дэхсилиэххэ, талаҕы солуохха. Итинник үлэлэри ыыттахха Күөх Булуҥҥа оттуур кэскиллээх буолуоҕа. Техниканы—от охсор, от мунньар массыыналары атыылаһыахха, аҕалыахха наада. Оту кэбиһэргэ бугуллары атырдьаҕынан, носилканан, быанан таһабыт, таһаарыыта суох үлэлиибит. Онон икки, үс оҕуһу иитиэххэ, оҕуһунан бугуллары тиэйэр буолуохха. Оҕуһу иитэр наадалаах, кыһын мас-от тиэйэргэ да абыраллаах көлө буолар.

И. Будищев.

«Сардаҥа» хаһыат 1962 сылга икки страницалаах нэдиэлэҕэ иккитэ тахсар

Сурутуу сыната

Биир сылга—96 харчы.
Алта ыйга—48 харчы.
Үс ыйга—24 харчы.

Сурутуу сибээс ороЙуоннааҕы хонтуоратынан, сибээс отделениеларынан, агенстволарынан, общественнай боломуочунайдарынан ыытыллар.

Сурутаргытын умнуманг!

Эдэр булчут, куоталаһыыга кытын!

СОТОРУТААҔЫТА ЫБСЛКС обкомун бюротун уонна „Холбос“ бырабылыанньатын холбоһуктаах мунньаҕар 1961—62 сс. булт сезонуҥар үөрэнээччи-булчуттар социалистическай куоталаһыыларын усулуобуйата бигэргэтилиннэ.

Республикатааҕы социалистическай куоталаһыыга райполар, рабкооптар бырабылыанньаларынан уонна ЫБСЛКС райкомнарынан ыытыллыбыт бары үөрэнээччи-булчуттар кытталлар.

Куоталаһыы кыайыылаахтарыгар кыбартаал ахсын маннык бириэмийэлэр олохтоннулар:

ЫБСЛКС обкомун Бочуотунай грамотатын кытта биирдиитэ 40-нуу солкуобайдаах 15 маҥнайгы бириэмийэ кадровай булчут кыбартааллааҕы былаанын 150 бырыһыантан итэҕэһэ суох толорбут үөрэнээччи-булчуттарга бэриллэр.

Оттон кадровай булчут кыбартааллааҕы былаанын 125 бырыһыантан итэҕэһэ суох толорбут булчуттарга ЫБСЛКС обкомун Бочуотунай грамотатын кытта биирдиитэ 20-лии солкуобайдаах 35 иккис бириэмийэ бэриллэр.

ЫБСЛКС обкомун Бочуотунай грамотатын кытта биирдиитэ 10-нуу солкуобайдаах 50 үһүс бириэмийэ кадровай булчут кыбартааллааҕы былаанын 100 бырыһыантан итэҕэһэ суох толорбут үөрэнээччи-булчуттарга бэриллэр.

ЫБСЛКС райкомун секретардара, райполар, рабкооптар бырабылыанньаларын председателлэрэ үөрэнээччи-булчуттары, ыытыы былаанын толордохторуна уонна бары үөрэнээччи-булчуттар кадровай булчуттар былааннарын 50 бырыһыантан итэҕэһэ суоҕу бултаатахтарына, ЫБСЛКС обкомун Бочуотунай грамотатынан наҕараадаланаллар.

Кыһаллыбат буоллахха...

—Остолобуойбут эмиэ сабыллан „абыраабыт“. Абырала диэн харчыбытыгар кыра кэмчилээһин буолуоҕа, ол оннуҥар килиэби кытта уунан аһаан сылдьарбытыгар тиийдэхпит. Ый кэриҥэ ремоннанан сабыллыбыта, аны повардара, официанкалара ыалдьаннар сабылыннаҕа, хаһан аһыллара биллибэт, —аһааччылар итинник кэпсэтиилэрэ райпо салайааччыларыгар соччо-бачча иннь-бүргэс буолбатах баҕайыта ини.

Райпо салайааччылара нэһилиэнньэни үчүгэйдик хааччыйарга кыһанабыт, ол да иһин үлэлиибит диэн хардараллара чахчы. Эн да биһиги миэстэбитигэр үлэлиириҥ эбитэ буоллар холоон буолаа ини, аҥардастыы айдааргытын эрэ билэҕит диилэрин истиллэр буолара.

Кыһаммыт эбитэ буоллар соҕотох биир остолобуойбут аана аһыллыбакка, амтаннаах аһынан аһаппакка өр бириэмэҕэ сабыллыбат буолуо этэ. Ремону ыытар наадалаах дьаһал, ол гынан баран аһааччыларга усулуобуйаны тэрийэн туран ремону ыытар сөп этэ.

Атын сиргэ, холобур, Эдьигээҥнэ остолобуой ремонун сайын ыыталлар, таһырдьа улахан балаакканы тардан, кыра кухня оҥорон, остолобуойу сабан кэбиспэккэ аһааччылары аһаталлар. Биһиэхэ итинник дьаһалы ылар тоҕо кыаллыбатый? Дьон туһугар кыратык кыһанабыт, ол иһин кыаллыбат.

Рабочай персонал ыалдьан остолобуойу сабарга боппуруос тирээбит буоллаҕына тоҕо сатамматый, доруобай үлэһит көстүөр эбэтэр ыалдьыбыт дьон үтүөрүөхтэригэр диэри дьахталлар советтарыгар туруорсан остолобуой сабыллыбатын курдук бачыымы көтөҕөр? Дьон туһугар ис сүрэхтэн кыһанан туран итинник туруорсуу өйөбүлү ылары-гар эрэниэххэ сөп этэ.

Райпо салайааччылара, ытыктабыллаах Михаил Игнатьевич, Петр Иванович мунур үһукка тиийэллэрэ, остолобуойу сабан кэбиһэллэрэ хомолтолоох. Оройуоннай салалта көмөнү оҥорбот диэн кыһарыйар ньымалара эбитэ дуу?

Бэкээринэҕэ, пекарь ыарыйдаҕына эмиэ бэкээринэни сабан нэһилиэнньэни килиэбинэн аһаппат буоларга тиийиэхтэрэ дуо? Мас, уу суох буолан сабыллан хаалар түбэлтэлэрэ суох буолбатаҕа, ол да иһин:

—Хайа бүгүн маҕаһыыҥна килиэп киирдэ дуо?—диэн ыйыталаһыы буолар.

Остолобуой өр бириэмэҕэ үлэлээбэккэ турара Якутскайтан сылдьар киһиэхэ, оройуоҥҥа саҥа үлэлии кэлбит үлэһиккэ оройуон чиэһин түһэн биэрии буолар. Оройуон чиэһин үрдүктүк тутуохха наада.

Дойду үрдүнэн ССКП XXII съезһин көрсө үлэни тупсаран үлэлиргэ хамсааһын тэнийбит бириэмэтигэр төттөрү хайысханан үлэлиири кытта эйэлэһэр сатамматыгар тиийдэ.

«Бүгүлэх».

Хаачыстыбаны тупсарыахха

Сорох булчуттар киис тириитин талахтан оҥоһуллубут, иэҕи киэпкэ тиирэллэр, онон тирии сөптөөх киэби ылбат. Киис тириитэ кураанах хаптаһынынан, стандарды тутуһан үчүгэйдик оҥоһуллубут киэпкэ тириллиэхтээх.

Сорох ардыгар кииһи кырынаастыы айаҕыттан сүлэллэр, ити суортааһыны олус бытаардар. Кэлин атахтарынан хайытан куобахтыы сүлэргэ сүбэлэнэр.

Ааспыт сылга стандара суох, иккис суортаах киис тириилэрин соҕотуопкаҕа туттарыы үгүс этэ. Бу үксүн киис бултааһынын болдьоҕун кэһииттэн таһаарылларитэҕэһинэн буолар.

Быйыл итинниги хатылаабат наада. Киис тириитэ I суортаах буоларын ситиһиэхэ, Онон тирии хойуу, уһун, килбэчигэс, толору сиппит түүлээх, нуолах түүтэ хойуу, кутуруга мунутуу көбөөбүт уонна тирии өҥ өттө барыта үрүҥөҥнөөх буолуохтаах.

Тирии кутуругун өҥө күөхтүҥүтүн аһан самыытын өҥ өттө күөхтүҥү буоллаҕына стандартнайа суоҕунан тутуллар. Туттарыллар тирии ортотук имиллибит буолара эрэйиллэр.

Тириини чэрниилэнэн эбэтэр химическэй харандааһынан суруллубут кумааҕыга суулуурдан туттунуохха. Тириигэ чэрниилэ, атын кир-хах сыстыбыт буоллаҕына деффектэнэр. Тирии сыата суох гына ырастаныахтаах, сыалаах буоллаҕына уоттуйар.

М. Решетникова.

Редактор
Г. М. СЕМЕНОВ.

РЕДАКЦИЯ УОННА ТИПОГРАФИЯ ААДЫРЫҺА: ӨЛӨНҮӨК СЭЛИЭННЬЭТЭ, ОКТЯБРЬСКАЙ УУЛУССА 15 №-РЭ.

Сакааһын № 79 Саха АССР культуратын министерствотын Өлөнүөк оройуонунааҕы типографията Тахсар ахсаана 400